

Na marčevskem filmskem večeru DŠPK smo si ogledali italijansko dramo iz sedemdesetih, Una Giornata Particolare (Poseben dan) s Sophio Loren in Marcellom Mastroianijem v glavnih vlogah. Film italijanskega režiserja Ettorea Scole se odvija v enem dnevu, 8. maja 1938, ki je bil nekaj posebnega tudi z zgodovinskega vidika, prav na ta dan je namreč Hitler v Rimu obiskal Mussolinija. Med italijanskimi fašisti je to sprožilo pravo evforijo, in tudi mož ter šest otrok z dolgočasne gospodinje Antoniette, ki jo odigra Loren, niso izjeme. Takoj zjutraj se v gruči somišljenikov odpravijo na parado, Antonietta pa se mora doma ukvarjati s hišnimi opravili. Po spletu naključij spozna soseda Gabriela, ki se prav tako ni udeležil parade, v le nekaj urah se močno zbližata, njun novonastali odnos pa zadene ob oviro, ko Antonietta Gabrielu prizna, da se je vanj zagledala, on pa njej, da je homoseksualec. Kljub temu spita skupaj, na koncu dneva pa Gabriela odpeljejo v izgnanstvo (v nekakšen zapor na samotnem otoku, ki se ji je v fašizmu reklo »confino«, tam pa je pristalo kar nekaj moških, obtoženih homoseksualnosti), Antonietta pa se, vdana v usodo, pripravlja na opravljanje zakonskih dolžnosti, za sedmega otroka je družina v Mussolinijevi Italiji namreč dobila finančni dodatek.

Čeprav se zgodba bere sorazmerno preprosto, je film za gledalca izziv, fašistično ideologijo namreč ne samo natančno prikazuje, temveč jo tudi prevprašuje (denimo skozi Gabrielovo komentiranje Antoniettinoga albuma, v katerega vlaga izrezke o Mussoliniju), igra pa se tudi s tradicionalnimi spolnimi vlogami. Razmejitev vlog v fašizmu je bila jasna: moški kot glava družine, mačo, avtoriteta, ki se je otroci bojijo, in nekdo, ki se aktivno vključuje v politično dogajanje (zanj je torej nujno, da se udeleži parade); ženska pa degradirana na nivo reproduktivnega stroja. Antonietta se zaveda, da je mož ne spoštuje, kar tudi pove Gabrielu – potoži, da se mu zdi neumna, zato jo dejstvo, da jo vara z učiteljico, s katero ne more tekmovati, še toliko bolj boli. Edino, kar mu lahko ponudi, je lastno telo, a lahko domnevamo, da mož z njo

niti ne spi več iz kakšnega pretiranega poželenja, temveč zgolj zato, da bi končno naredil tistega sedmega otroka, ki bo oplemenitil družinsko finančno stanje. Navajena je, da je za moškega zreducirana zgolj na objekt, in na to karto igra tudi, ko poskuša zapeljati Gabriela. Vendar se tu vloge obrnejo – Gabriele ji očita, da od moškega pravzaprav pričakuje, da si jo vzame, a ga bo na koncu kljub temu okrivila za to, čeprav ga je k dejanju napeljevala sama (Antoinetta ga namreč celo poljubi). Dopovedati ji poskuša tudi, da mu je kot homoseksualcu vseč na drugačen način – prepričala ga je s svojim značajem, ne telesom, a ji, ironično, tega zaradi dejstva, da je navajena na klasično moško percepcijo vloge ženske (kakršna je pač večinoma bila v tistem času), ni uspelo registrirati. Zamenjava vlog gre še dlje – ko se soseda še bolj povežeta in ko Gabriel vse bolje razume, kako osamljena je pravzaprav Antonietta, se ji nazadnje pusti zapeljati, a seksualni odnos je popolno nasprotje tistega, kar naj bi odnos med reprezentativnim »mačo« predstavnikom moškega spola in ubogljivo žensko bil; pobudo tu prevzame Antonietta, ki sama poskrbi za svoj užitek, Gabriele pa je pod njo (tudi dobesedno) in se ji pasivno prepusti. Antonietta tako za trenutek užije svobodo, za katero je mislila, da pripada samo njenemu možu, pa vendar se, ko vidi, da so Gabriela odpeljali, ponovno vrne v ustaljene vzorce in prekine branje knjige, ki ji jo je le-ta podaril, da bi izpolnila zakonsko dolžnost. Ob omembi pasivnosti naj navržem še zanimivost, ki smo jo gledalci izvedeli v debati po koncu filma, in sicer da je bil v fašizmu za homoseksualca označen samo tisti moški, ki je imel v spolnem odnosu pasivno vlogo – drugi je bil »tehnično« še vedno pravi moški.

Zanimiva zvočna podlaga filma je originalen prenos srečanja med Mussolinijem in Hitlerjem ter spremljajoče parade, ki se med Antoniettinim in Gabrielovim druženjem ves čas vrti v ozadju, poslušaj ga namreč soseda – osebna zgodba se tako odvija hkrati z zgodovinsko.

Prenapihnjene besede slavljenja dučerja in firerja ob osebnih izkušnjah protagonistov, ki ju fašizem omejuje vsakega na svoj način (le da se Antoinetta tega ne zaveda povsem), zvenijo še bolj patetično. Zgovoren je tudi zaključek filma, že večkrat omenjen »projekt delanja sedmega otroka« – prav dan parade je za to izvrsten, je prepričan Antoinettin mož, ki so ga parole obeh voditeljev očitno navdale s silno evforičnostjo; in če jima uspe, ga bosta poimenovala – Adolfo.

Avtorica poročila: Lara Paukovič

{fshare id=2270}